

بررسی عوامل موثر بر رضامندی کشاورزان شهرستان کرمانشاه از مراکز ترویج و خدمات جهاد کشاورزی

فهیمة مرادی^۱، علیرضا پورسعید^۲

^۱ کارشناس ارشد ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه آزاد ایلام^۲ استادیار دانشگاه آزاد ایلام، دانشگاه آزاد ایلام

دانشکده کشاورزی / واحد ایلام

fahim.bitaa@yahoo.com

رضامندی کشاورزان از مراکز ترویج و خدمات جهاد کشاورزی به دلیل ارتباط تنگاتنگ جامعه روستایی با امنیت غذایی و حیات اجتماعی - اقتصادی کشور بسیار مهم می باشد. هدف پژوهش بررسی عوامل موثر بر رضامندی کشاورزان شهرستان کرمانشاه از مراکز ترویج و خدمات جهاد کشاورزی انجام گردیده است. پژوهش به لحاظ هدف کاربردی و روش جمع آوری اطلاعات، از نوع پیمایشی و از جهت آماری جزء پژوهش های توصیفی، همبستگی می باشد. کشاورزان شهرستان کرمانشاه به تعداد ۳۳۳۵۰ نفر می باشند. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۴۱۷ نفر تعیین و به روش نمونه گیری طبقه ای تصادفی انتخاب شدند. به منظور سنجش رضایت کشاورزان کشاورزی از ابعاد مدل سروکوال و فرمول شاخص رضایت مشتری (CSM) بهره گرفته شد. یافته ها نشان داد که در میان متغیرهای مستقل، سن، درآمد، سطح زیرکشت آبی، سابقه فعالیت، میزان بهره مندی از خدمات آموزشی-ترویجی، میزان مشارکت در سازمان ها و نهادهای روستایی و نگرش کشاورزان با میزان رضامندی ایشان از خدمات ارائه شده در مراکز رابطه مثبت و معنی دار و بین متغیرهای پیچیدگی قوانین و مقررات اداری، فاصله محل سکونت از مرکز و بعد خانوار، رابطه منفی و معناداری وجود دارد. نتایج تحلیلی رگرسیون نشان داد که ۶۳٪ از تغییرات متغیر وابسته (رضامندی)، ناشی از نگرش کشاورزان، پیچیدگی قوانین و مقررات اداری، میزان بهره مندی از خدمات آموزشی-ترویجی، سابقه فعالیت، مشارکت در سازمان ها و نهادهای روستایی، وضعیت تاهل، عضویت در تشکل ها و بعد خانوار می باشد. در نهایت از نظر شاخص میزان رضایت کشاورزان از مراکز ترویج و خدمات جهاد کشاورزی، رضایت ایشان در حد متوسط به بالا (۶۷ درصد) محاسبه گردید. اطلاع رسانی کامل در مورد خدمات و قوانین مقررات اداری این مراکز و اجرای بیشتر و بهتر روش های آموزشی - ترویجی می تواند در افزایش رضامندی کشاورزان موثر واقع گردد.

واژه های کلیدی: رضامندی، مراکز ترویج و خدمات جهاد کشاورزی، مدل سروکوال